

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

831. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavlsudval

70. ÅRGANG 15. FEBRUAR 1968

Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter

Stammeforsøg med radis forsommer til friland 1966 og 1967

Prøvedyrkningen blev påbegyndt i foråret 1966 med 4 forsøg og fortsat i 1967 med 3 forsøg. Der har været ialt 37 prøver i afprøvningen. Af de 7 forsøg er ét udgået i 1966 og ét i 1967.

Forsøgsstederne var: gartneriejer Helge Jørgensen, Knardrup, gartneriejer Sv. Seerup, Jøbjerg, gartneriejer Per Kæmpe, Tranbjerg, Samsø (1966), gartneriejer Otto Christensen, Gamst (1967), gartneriejer Henning Smed, Ågård (1966).

Forsøgene er sået mellem 22. marts og 29. april de forskellige steder og år. I såvel 1966 som 1967 blev der sået i milde perioder før vinterens slutning. I 1966 forsinkede sen vinter midt i april nogle af forsøgene. Det har taget fra 26 til 62 dage fra såning til første høst de forskellige forsøgssteder og år. Kortest tid ved såning den 29. april og længst ved såning den 22. marts; omkring 50 dage er mest normalt. Der er hvert sted anlagt 4 fællesparceller, hver på 8 rækker à 100-120 cm. Rækkeafstand 5,5 cm. Den dobbelte rækkeafstand, d.v.s. 10-11 cm er bedre og også lettere at arbejde med i praksis. Der er udtyndet til ensartet bestand.

Forsøgets hovedresultater fremgår af omstående tabeller og er udtrykt ved karakterer, typesorteringer, tidlighedsberegning, høsttal og værdital.

Karakterer er gennemsnit af bedømmelserne af 6 forsøg, 4 i 1966 og 2 i 1967. Karakterer er

af stor værdi ved bedømmelsen af radisers egnetthed til formålet. Der er anvendt skalaen 10-1 med 10 for det største, bedste, mest ensartede, helt fri for m.m. Der kan være grund til at omtale enkelte karakterer lidt nærmere.

Ensartethed i farve. Det drejer sig om den røde farve og samtidig om dennes fordeling på knolden. Stammen kan godt få en høj karakter, selv om farven er lys, blot den er ensartet (farvestyrken omtales senere).

Topkraft. Kraftigst top har fået højest karakter, men er ikke altid det bedste. I dette tilfælde vil en karakter på 5-6 svare til en passende top. Toppen var meget lille på de fleste stammer på grund af det kolde vejr under tilvæksten.

Knoldafslutning. Knolden skal være buttet afstumpet, ikke langt nedløbende.

Rodfinhed. Selve rodspidsen under knolden skal være tynd.

Farvestyrke. »Mørkest rød« har fået højest karakter, d.v.s. »skarlagentrød«.

Fri for grove barkflige. De to »barkflige«, der fremkommer, når kimstængelen (knolden) svulmer op, skal være let og tidligt affaldende uden at efterlade misfarvning eller ru overhud.

Udbytte. På hvert forsøgssted er radiserne trukket efter salgstjenlighed og sorteret. Ved hver trækning er antal og sortering noteret. Ved

frilandshold trækkes der gerne kun én gang, og resten lader man stå eller kaster bort. I forsøgene er der normalt trukket to gange, og derefter er resten talt op. På grund af denne korte trækketid har det været vanskeligt at lave en periodetabel. Der har dertil kun været to egnede steder, ét i 1966 og ét i 1967.

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Dage ialt
Samsø 1966.....	24/5	31/5	4/6	12
Jebjerg 1967.....	1/6	2/6—5/6	6/6—8/6	8

Tidlighed er heller ikke af samme vigtighed ved frilandsholdene, som ved drivhold, men der er dog taget hensyn til det her i det første frilandshold.

Typesortering er gennemsnit af sortering af 5 rødder på 5 forsøgssteder. Formen vil altid være noget afhængig af sådybde og jordtype, men der er også typer, der er mere konstante end andre. Kun hovedtyperne angives.

Værdital. For at klassificere stammerne er der tillagt de væsentlige egenskaber vægt efter deres betydning i 5 værdital. På grundlag af disse værdital er der anerkendt 13 stammer, som får ret til at vedføjede P 67 efter stammenavnet. Af de 13 stammer er der flere, hvor der er to familier anerkendt, og i disse tilfælde bringes kun den ene i handelen, hvilket her nedskærer antallet af beskrevne stammer til 10.

Der er anerkendt i indsendelsesgrupperne med tidlighedstal: Runde helrøde, runde hvidspidsede og halvlange.

Beskrivelse af stammerne

Lb. nr. 31. Non plus ultra, 357, Ny Munkegård P 57, P 67. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Tåstrup. Er meget ensartet, kuglerund med en del højere og fladere. Den er skinnende helrød. Toppen er middelkraftig. Den er middeltidlig, og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til højsommerbrug som P 57 og til koldt hus, forår som P 67.

Lb. nr. 33. Saxa, 455, Ny Munkegård P 67. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Tåstrup. Er en ret

ensartet, kuglerund radis med en del lidt højere. Den er skinnende helrød. Toppen er lille. Den er middeltidlig til ret sen og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til højsommerbrug som P 67.

Lb. nr. 35. Non plus ultra, 406, Ny Munkegård P 67. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Tåstrup.

Er en meget ensartet, rund til fladrund skinnende helrød radis. Toppen er middelkraftig. Den er ret tidlig og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til højsommerbrug som P 67.

Lb. nr. 37. Gaudry, Hunderup P 57, P 67. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en ret ensartet, lidt høj kuglerund radis. Den er mørk rosenrød med ca. $\frac{1}{3}$ hvid spids. Skal høstes rettidigt, da den ellers kan have tilbøjelighed til svampethed. Den er meget tidlig og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til samme formål som P 57.

Lb. nr. 45. Halvlang skarlagenrød hvidspidset, Toftø P 57, P 67. Ejer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Frøafdelingen, Glostrup. Er en meget ensartet, kort halvlang, skarlagenrød radis med godt $\frac{1}{5}$ hvid spids. Skal høstes rettidigt, da den ellers kan have tilbøjelighed til svampethed. Toppen er kraftig. Den er meget tidlig og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til højsommerbrug som P 57 og P 67. Har tidligere været anerkendt som P 40 og P 48.

Lb. nr. 46. Halvlang skarlagenrød hvidspidset, 25, Hunderup P 57, P 67. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en ensartet, kort halvlang til langoval radis. Den er skarlagenrød med knapt $\frac{1}{5}$ hvid spids. Toppen er ret kraftig. Den er tidlig og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til forsommerbrug og højsommerbrug som P 57.

Lb. nr. 51. Halvlang skarlagenrød hvidspidset, 35, Hunderup P 57, P 67. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en ensartet, kort halvlang, mørk skarlagenrød radis med en meget lille hvid spids (1,3 tiendedele). Toppen er middelkraftig. Den er tidlig og har givet en meget høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til højsommerbrug som P 57 og P 67.

Lb. nr. 53. Halvlang skarlagenrød hvidspidset, 9, Ny Munkegård P 67. Ejer: J. E. Ohlsens Enke, Tåstrup. Er en meget ensartet, kort halvlang, mørk skarlagenrød radis med en meget lille hvid spids (1,3 tiendedele). Toppen er middelkraftig. Den er ret tidlig og har givet en meget høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til højsommerbrug som P 67.

Lb. nr. 55. Halvlang skarlagenrød hvidspidset, 78, Tagenshus P 57, P 67. Ejer: A. Hansen, Kastrup. Er ensartet, kort halvlang med en del langovale. Den er mørk skarlagenrød med en meget lille hvid spids (1,5 tiendedele). Toppen

er ret lille. Den er ret sent udviklet og har givet en særdeles høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til samme brug som P 57 samt til drivning i koldt hus som P 57.

Lb. nr. 56. Halvlang skarlangørød hvidspidset, 875, Hunderup P 67. Ejer: A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Er en meget ensartet, kort halvlang, meget velfarvet, mørk skarlagenrød radis med en meget lille hvid spids (1,2 tiendedele). Toppen er ret lille. Den er ret tidlig og har givet en meget høj procent I. sortering. Er tillige anerkendt til højsommerbrug som P 67.

Det samlede talmateriale samt en fuldstændig beskrivelse af forsøgene vil fremkomme som Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurters 48, beretning. Prøvedyrkning nr. 198. Den kan rekvireres fra Udvalgets kontor i Ågård, så længe oplag haves.

Fællesudvalget for Prøvedyrkning af Køkkenurter.

Prøvedyrkning nr. 198. Radis forsommer.
Forsøgets hovedresultater for de anerkendte stammer

	Løbe nr.										Gns. af 37 inds. stammer
	31.	33.	35.	37.	45.	46.	51.	53.	55.	56.	
<i>Karakterer:</i>											
Ensartethed i type	6,5	5,8	6,8	5,8	6,7	6,0	5,8	6,3	5,7	6,5	6,2
Ensartethed i størrelse	5,8	6,5	6,3	5,3	5,3	6,5	6,8	5,8	7,3	9,0	6,0
Ensartethed i farve	7,7	5,8	5,8	5,7	5,7	6,5	5,8	5,7	6,2	6,8	6,3
Topkraft	5,4	4,4	5,2	6,2	7,0	6,0	6,0	5,4	5,0	5,0	5,6
Knoldafslutning	6,8	7,0	7,2	6,5	6,2	6,8	6,7	6,2	5,8	7,0	6,5
Rodfinhed	6,8	7,8	7,2	6,2	7,2	6,5	7,2	6,7	7,3	7,7	6,9
Farvestyrke	6,8	7,0	6,8	7,0	6,8	7,4	8,2	8,0	8,0	8,8	7,2
Hvid spids i tiendedele	0,0	0,0	0,0	3,0	2,3	1,7	1,3	1,3	1,5	1,2	—
Fri for svampethed	9,5	7,2	8,0	6,7	5,7	8,0	8,2	9,0	7,8	9,3	7,7
Fri for halsethed	9,1	9,7	9,8	9,2	8,3	9,0	8,5	8,5	8,8	9,2	9,1
Fri for grove barkflige	8,3	7,7	8,3	6,5	6,0	6,7	6,7	5,5	6,2	7,0	6,8
Tidlighed	6,3	6,0	6,7	6,7	6,0	5,7	5,7	5,3	4,3	5,3	6,2
Værdi som handelsvare	8,0	6,2	6,0	5,2	6,3	7,5	7,2	6,8	6,7	7,7	6,3
<i>Hovedtyper ved typesortering. Procent</i>											
Fladrunde	16	10	38	6	0	0	0	0	0	0	—
Kuglerunde	49	49	46	49	0	0	0	1	1	0	—
Ovale	18	23	3	25	14	45	12	18	34	25	—
Kort halvlange	0	0	0	0	54	41	53	56	49	64	—
Halvlange	0	0	0	0	16	3	19	11	2	6	—
<i>Procent I. sortering af udviklede</i>	94	95	93	92	93	92	89	91	94	89	91
<i>Antal i perioder. Procent:</i>											
1. periode	16	9	17	51	63	52	56	52	50	50	—
2. periode	60	57	56	24	25	27	25	28	19	26	—
3. periode	24	34	27	25	12	21	19	20	31	24	—
<i>Værdital:</i>											
Udbyttetotal	161	202	189	186	198	202	222	198	226	217	180
Ensartethedstal	158	151	160	146	166	162	170	165	164	194	162
Tidlighedstal	124	105	124	160	181	160	166	159	141	153	134
Dyrkningsværdital	238	215	216	202	208	226	232	233	221	242	216
Kvalitetstal	203	207	207	186	174	177	176	166	177	191	186